

Groeiversnelling voor kleine ondernemer

Bedrijven deden het vorig jaar beter dan Nederlandse economie, blijkt uit onderzoek van SRA

Gaby de Groot en Pim Kakebeek
Amsterdam

Kleine mkb-bedrijven hebben afgelopen jaar hun omzetgroei weten te versnellen. Gemiddeld kwam de omzet in 2015 5,1% hoger uit ten opzichte van een jaar eerder. Dat is een versnelling vergeleken met de groei van 3,9% die de ondernemers in 2014 realiseerden.

Dit blijkt uit onderzoek van de accountantsorganisatie SRA naar de jaarrekeningen van bijna 5300 ondernemingen in het midden- en kleinbedrijf, overwegend kleinere mkb'ers, die in totaal €8,0 mrd omzetten. De onderzoeksbevindingen geven voor het eerst inzicht in de financiële prestaties van het mkb over 2015.

Een woordvoerder van MKB-Nederland laat weten de trend te herkennen: 'Het is goed nieuws dat het herstel in het mkb doorzet. Het mkb heeft het zwaar te verduren gehad tijdens de crisis en dat geldt vooral voor de bedrijven die opereren op de binnenlandse markt. Gedurende de crisis was het de export die nog voor groei zorgde. Nu zie je dat de nationaal opererende bedrijven als het ware dat stokje overnemen als het gaat om de groei.'

Vorige week maakte het Centraal Bureau voor de Statistiek bekend dat de Nederlandse economie al acht kwartalen op rij groeit. Voor het eerste kwartaal van 2016 kwam de groei uit op 0,5%. Het ondernemersvertrouwen stond in het eerste kwar-

Een aantal van de brancheorganisaties geeft aan dat hun leden nog voorzichtig zijn over de toekomst

'De verschillen tussen de branches zijn behoorlijk'

Fou-Khan Tsang,
bestuurslid van de SRA

taal op het hoogste niveau in de afgelopen 4,5 jaar. Daarnaast is het vertrouwen breed gedragen in de verschillende sectoren.

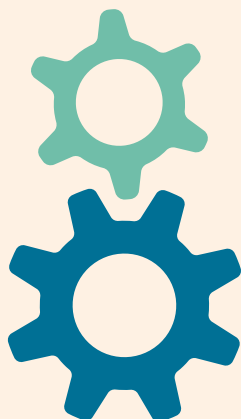
De kleine mkb'er deed het beter dan de Nederlandse economie, die in 2015 met 1,9% groeide. De werkloosheid nam af en de consumentenbestedingen stegen, waardoor de bedrijvigheid toenam en het aantal faillissementen daalde.

'Hoewel het Nederlandse bedrijfsleven op alle fronten in de lift zit, zijn de verschillen tussen de branches behoorlijk. De bouw en de horeca deden het relatief goed, terwijl de zorgsector en de logistieke sector achterbleven', zegt Fou-Khan Tsang, bestuurslid van de SRA.

Het is niet zo dat het kleinbedrijf, dat hard is geraakt tijdens de economische crisis, over de volle breedte betere marktomstandigheden kan verwachten. Enkele brancheorganisaties geven aan dat hun leden nog voorzichtig zijn over de toekomst. Zo ziet Koninklijke Horeca Nederland dat de omzet per bedrijf krimpt. Het aantal bedrijven groeit veel harder dan de totale omzet in de branche.

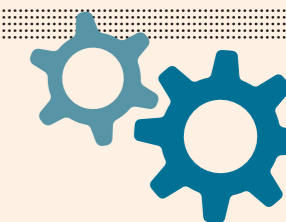
Voor het mkb als geheel verwacht MKB-Nederland voor 2016 en 2017 voortzetting van het herstel. 'Zeker het mkb, dat in hoge mate afhankelijk is van de binnenlandse economie, zal profiteren van de consumptiegroei en het verdere herstel op de woningmarkt', stelt een woordvoerder.

Vrijwel alle bedrijven in de analyse van SRA hebben een omzet van minder dan €10 mln. Deze ondernemingen deponeren bij de Kamer van Koophandel meestal alleen de balans, wat verplicht is, en geen winst-en-verliesrekening. Daardoor is inzicht in de resultaten via die weg niet mogelijk. Doordat de accountants die zijn aangesloten bij SRA hun gegevens bundelen, is dit inzicht wel te verkrijgen.

VERSCHILLEN
Pagina 2 & 3

Grote verschillen tussen kleine mkb-bedrijven in groei van omzet

De winst stijgt in 2015 gemiddeld met 30%, vooral dankzij strakke beheersing van de kosten. De omzet bleef bij twee derde van de bedrijven onder de € 1 mln

De grootste vooruitgang boekten bedrijven in de zuidelijke provincies: Zeeland, Brabant en Limburg. Hun omzet steeg in 2015 met bijna 5%. Het jaar ervoor daalde die nog. In de noordelijke en oostelijke provincies nam de omzetgroei gemiddeld wat af, vergeleken met 2014.

Niet alleen nam afgelopen jaar de groei van de totale omzet toe met 5,1%, ook de winst steeg — met 30%. Die grote sprong is vooral het gevolg van een strakke beheersing van de bedrijfskosten. De gemiddelde winstmarge in 2015 lag op 7,5%, wat een verbetering is vergeleken met die in 2014 (6,1%).

Van de bijna 5300 bedrijven die meegenomen zijn in het onderzoek heeft twee derde een omzet van minder dan € 1 mln. Slechts een derde heeft een omzet tussen de € 1 mln en € 10 mln. In 2015 boekte 58% van de bedrijven een gelijke omzet of groeide in omzet. Bij een kwart van de bedrijven nam de omzet met 10% of meer toe. Bij ondernemingen met een lagere omzet was sprake van een lichte krimp.

Vorig jaar, toen de SRA dit onderzoek voor het eerst deed, analyseerde het de jaarrekeningen van ruim 3200 kleine mkb-bedrijven. Intussen zijn over dezelfde periode de jaarstukken van ruim 12.000 bedrijven beschikbaar en heeft SRA dezelfde analyse ook voor deze groep gemaakt. Een vergelijking met het onderzoek van vorig jaar geeft aan dat er marginale verschillen zijn, maar dat de trends onveranderd zijn.

Gaby de Groot en Pim Kakebeke
Amsterdam

Hoeveel de omzet van mkb-bedrijven groeit, verschilt sterk per sector, maar over het algemeen kwam de omzet in 2015 gemiddeld hoger uit dan het jaar ervoor. Ook per regio is de groei van de omzet niet gelijk verdeeld. Dat blijkt uit onderzoek van accountantsorganisatie SRA.

De horeca deed het afgelopen jaar met een omzetstijging van ruim 10% het beste van alle sectoren. Ook de groei van de winst bleef in deze sector op peil met een stijging van 40%. Ook de omzet in de auto-industrie en de zakelijke dienstverlening nam toe; in 2014 daalde die nog.

Een zorgenkind binnen het mkb blijft de financiële dienstverlening; daar daalde de omzet zowel in 2014 als afgelopen jaar. De daling verdubbelde zelfs in 2015 en kwam 13,4% lager uit dan het jaar ervoor. Vooral financiële tussenpersonen hebben het na de invoering van het

provisieverbod moeilijk.

Op regionaal niveau hebben er opmerkelijke ontwikkelingen plaatsgevonden, blijkt uit het onderzoek van de accountants. Bedrijven in de vier grote steden groeiden in 2014 bovengemiddeld: zij trokken de kar in Nederland. In 2015 bleef dat zo — hun omzet groeide met 8% — maar inmiddels groeit, met vertraging, ook de omzet van bedrijven in de regio's rond die steden, in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht.

Omzetontwikkeling mkb

Mutaties t.o.v. voorgaand jaar in %

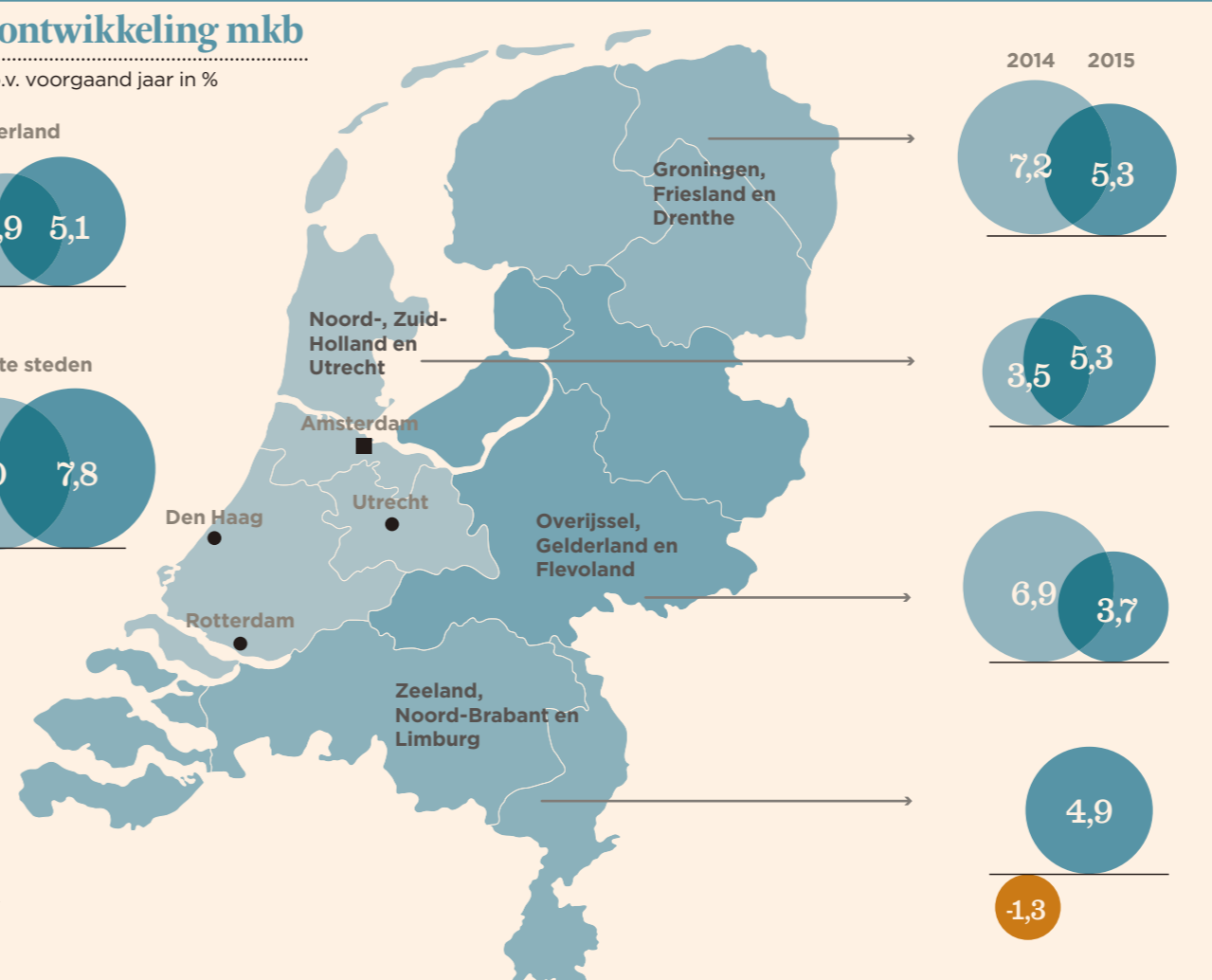
Totaal Nederland

De vier grote steden

CM | Bron: SRA

Sector HORECA

10,1%
OMZETMUTATIE

38%
WINSTGROEI*

De horeca presteerde in 2014 al bovengemiddeld binnen de mkb-sector, maar in 2015 werd het de bedrijfstak die de grootste omzetgroei realiseerde. Dat erkent ook branchevereniging Koninklijke Horeca Nederland. De economische groei heeft een positief effect op de bestedingen in de horeca. Wel zijn er verschillen: zo stijgt de omzet van hotels en restaurants veel meer dan die van cafés, bars en snackbars.

Dit jaar ziet Koninklijke Horeca Nederland dat het herstel doorzet, maar daarbij moeten volgens de brancheorganisatie wel wat kanttekeningen worden ge-

plaatst. De omzet per bedrijf daalt namelijk wel: het aantal bedrijven groeit veel harder dan de totale omzet. Daarbij ondervinden horeca-ondernemingen steeds meer concurrentie van evenementen en culturele instellingen. De brancheorganisatie verwacht bovendien dat de Wet werk en zekerheid een negatief effect zal hebben op de seizoensgevoelige horecabranche.

De economische groei heeft een positief effect op de bestedingen in de horeca

Sector BOUW

9,1%
OMZETMUTATIE

56%
WINSTGROEI*

De bouwsector laat volgens accountantsorganisatie SRA een groei zien van ruim 9%. Volgens brancheorganisatie Bouwend Nederland past daar wel een nuancering: 'De bouwsector was helaas de zwaarst getroffen sector tijdens de economische crisis: voor ons veruit de zwaarste crisis sinds 1945. Het fabelachtige herstel van nu moet je in dat licht zien.'

In de bouw zijn veel bedrijven failliet gegaan. De overgebleven partijen overleefden door hun kosten onder controle te houden. Nu de bedrijvigheid in de bouw weer toeneemt, zijn de herstelwinstmarges hard nodig

om een normale reserve op te bouwen en te investeren in innovatie. 'Onze sector is veerkrachtig en zit vol gedreven ondernemers', laat Bouwend Nederland weten. 'Het ondernemersvertrouwen keert terug, maar er zijn wel zorgen over de lage aantallen nieuwe leerlingen bij bouwopleidingen.' Dat wordt in de nabije toekomst wel een probleem.

* Gemiddelde van de sector, gebaseerd op winst voor belastingen over 2015 t.o.v. 2014

Sector AUTOMOTIVE

5,5%
OMZETMUTATIE

100%
WINSTGROEI*

In 2015 kon de auto-sector weer ademen. Na drie jaar van krimp steeg de verkoop van nieuwe personenauto's. Van een extreem laag niveau in 2014 groeide die met 16% naar 449.000 verkochte auto's. Dat was te danken aan fiscale stimuli, waardoor leasemaatschappijen veel auto's afnamen.

Het herstel pakt positief uit voor de auto-sector, die al jaren onder druk staat. Het tekent niet dat de broekriem nu een gaatje losser kan. Bedrijven moeten op de kosten blijven letten. Op de 5,5% hogere omzet is de winst verdubbeld. De cijfers van SRA laten een winst zien van 3,6% (in

2014 1,9%). Volgens brancheorganisatie Bovag, die spreekt voor het Nederlandse dealernetwerk, is de vooruitgang bij autodealers groter: die maken meer winst.

Voor de komende jaren is de Bovag gematigd positief. 'Vanaf 2017 is de marktverstoring die ontstond door de autobelastingen grotendeels verdwenen, waardoor een gelijk speelveld ontstaat tussen de merken.' De verkoop van nieuwe auto's komt naar verwachting uit rond de 450.000 exemplaren. Dat zijn er nog altijd structureel minder dan vroeger. Bovendien is het gemiddelde rendement in de branche nog laag, aldus Bovag.

Sector LOGISTIEK

0,5%
OMZETMUTATIE

33%
WINSTGROEI*

Hoewel de cijfers van de SRA duiden op een stabilisatie van de omzet, is volgens Transport en Logistiek Nederland (TLN) sprake van omzetgroei in die sector. 'In veertien jaar zijn er niet eerder zoveel ondernemers geweest die positief over het afgelopen jaar oordeelden', stelt TLN op basis van onderzoek onder leden. Dat komt onder meer doordat het volume van de transporten flink is aantrokken.

De winstcijfers uit het SRA-onderzoek komen meer overeen met de bevindingen van TLN. De winst heeft afgelopen jaar volgens de belangenvereniging het hoogste

punt in vijf jaar tijd bereikt, maar blijft nog wel steken onder het meerjarig niveau dat bedrijven in de sector gewend zijn.

De vooruitzichten zijn goed, stelt TLN: 'De meeste ondernemers (56%) rekenen op een jaar waarbij het resultaat niet beter of slechter uitpakt dan in het jaar ervoor.' Slechts 6% verwacht een 'slecht tot zeer slecht' jaar.

De winst heeft afgelopen jaar volgens TLN het hoogste punt in vijf jaar tijd bereikt

Sector DETAILHANDEL

3,2%
OMZETMUTATIE

37%
WINSTGROEI*

Winkels lieten in 2015 dezelfde omzetgroei zien als het jaar ervoor. Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek blijkt dat in de hele sector de omzet met 1,4% steeg. In 2014 was dat nog 0,5%.

Volgens Detailhandel Nederland zal de omzet in de detailhandel dit jaar doorgroeien. Dit komt mede doordat consumenten meer geld hebben, doordat sparen vrijwel niets oplevert door de huidige, extreem lage rente. Zij kunnen hun geld dus beter uitgeven. Daar komt nog bij dat de woningmarkt zich herstelt, volgens de brancheorganisatie.

Verwacht wordt dat de levensmiddelenhandel zich normaal zal ontwikkelen, en dat winkels die non-food verkopen, zullen groeien in omzet en winst. Hier is deels sprake van een inhaaleffect. De sterkste groei halen ondernemers die fysieke winkels combineren met onlineverkoop. Volgens Detailhandel Nederland is er geen reden om aan te nemen dat 2017 anders zal verlopen dan 2016. Dat is een verkiezingsjaar en het kabinet zal daarom geen overstreden maatregelen doorvoeren die consumenten in hun portemonnee raken, verwacht de brancheorganisatie.

Sector ZAKELIJKE DIENSTEN

5,1%
OMZETMUTATIE

27%
WINSTGROEI*

De zakelijke dienstverlening had in 2014 als een van de weinige sectoren nog last van een dalende omzet. Dat was nog een nawee van de sterke tegenwind die de sector tijdens de economische crisis ondervond.

Dienstverleners, zoals consultants en notarissen, zijn afhankelijk van opdrachten van bedrijven uit andere sectoren. Een vijfde van de sector bestaat uit organisatieadviesbureaus. In 2015 groeide de omzet weer, namelijk met 5,1%. Bovendien steeg de winst harder (27%) dan in het jaar ervoor (17%). Volgens het Centraal Bureau voor de Sta-

tistiek nam de omzet van architecten- en ingenieursbureaus afgelopen jaar toe met 4,8%. Die van juridisch dienstverleners ging met 2,6% omhoog. Bij ontwerp- en vormgevingbureaus groeide de omzet met 10,2%. Accountantskantoren boekten in 2015 voor het eerst weer een hogere omzet, nadat die vijf jaar lang een dalende lijn had laten zien.

De zakelijke dienstverlening had in 2014 nog last van een dalende omzet